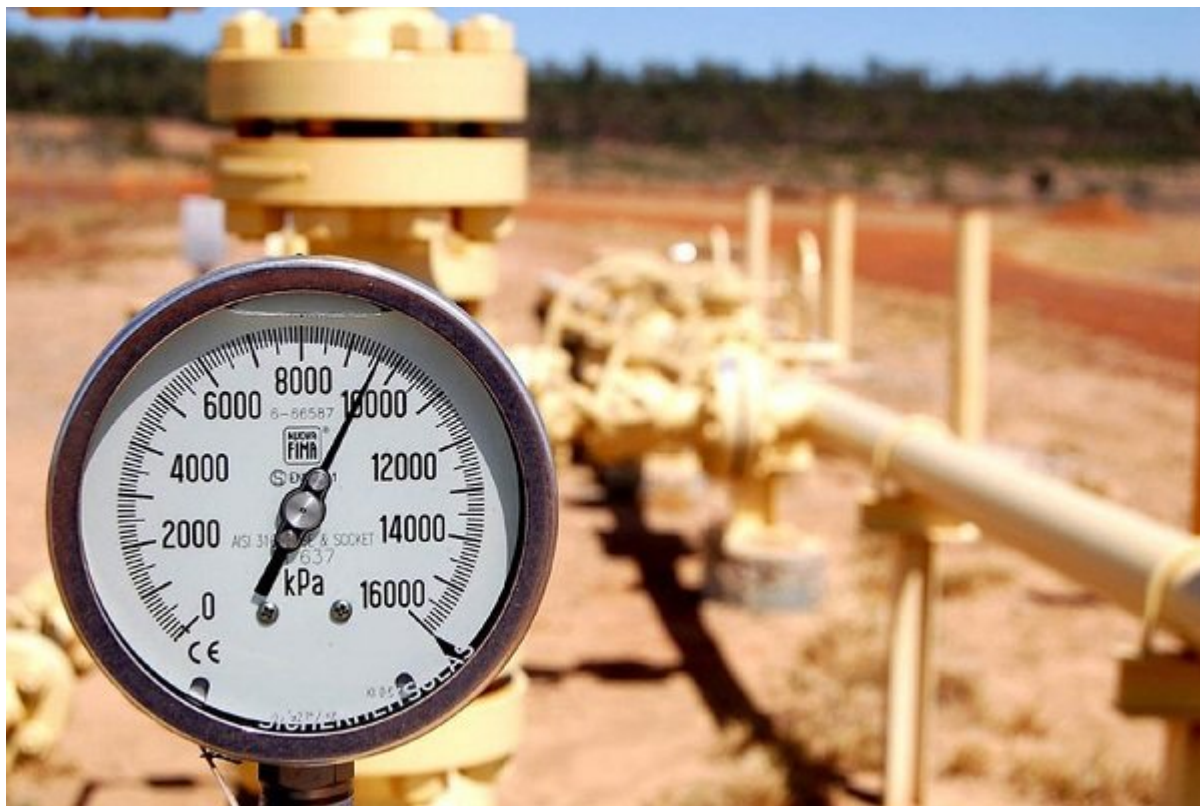

صنایع و پتروشیمی‌ها ؛ قربا نیان پرمصرفها در فصل سرد سال

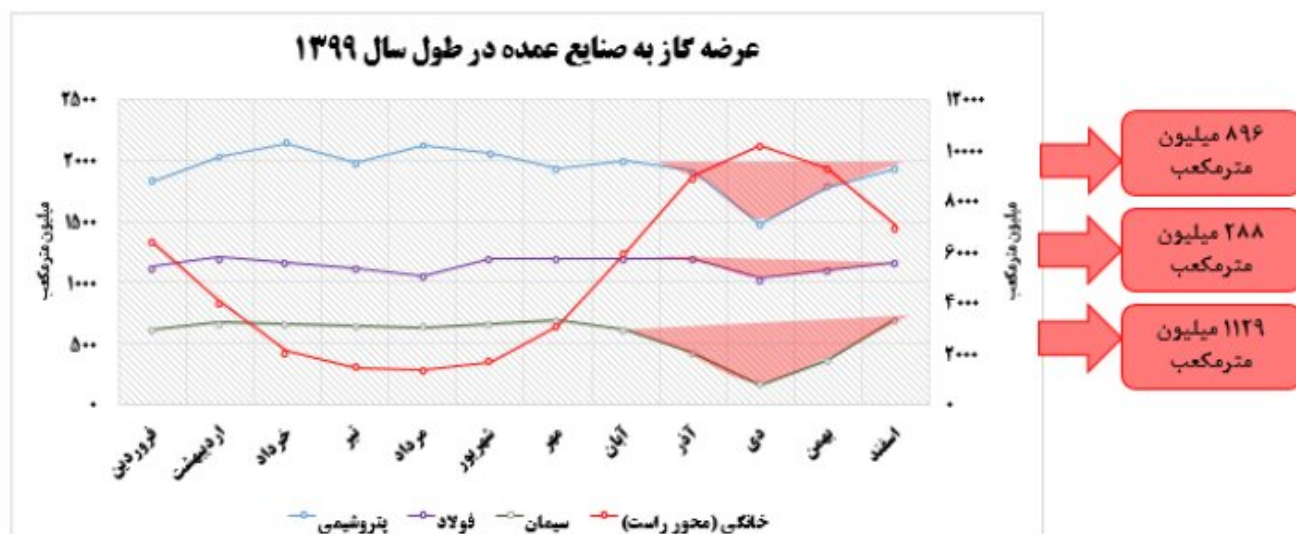
علی مرادی

بررسی‌ها نشان می‌دهد میزان کسری گازی که در فصل سرد سال از طریق اعمال محدودیت به صنایع و کاهش تولید آن‌ها جبران می‌شود، با صرفه‌جویی ۳ درصد مشترکین قابل جبران است.

به گزارش مشعل نیوز، زمستان سال گذشته کشور با ناترازی گسترده تولید و مصرف گاز رو به رو شد و به گفته وزیر نفت بین ۲۰۰ الی ۲۵۰ میلیون متر مکعب کسری گاز طبیعی در کشور وجود داشت. هر چند سال گذشته با برخی تدابیر و محدودیت گاز صنایع و پتروشیمی‌ها بدون قطعی گاز خانگی گذشت ولی اگر چاره‌ای اساسی برای رفع این مشکل از همین فصل گرم سال اندیشیده نشود، قطعاً به طرز شدیدتری دامن کشور را در سال‌های آتی خواهد گرفت.

با توجه به اینکه اولویت شرکت ملی گاز، تأمین گاز خانگی بوده و هست، بزرگترین آسیب کسری گاز را صنایع و پتروشیمی‌ها می‌بینند.

آمار نشان می‌دهد که در فصل سرد سال ۱۳۹۹، قطعی گاز صنایع به صورت ذیل بوده است:

۲

بدین ترتیب کاهش عرضه به مجموع صنعت پتروشیمی و فولاد برابر با ۱.۱ میلیارد مترمکعب تخمین زده می‌شود. همچنین کاهش عرضه به صنعت سیمان نیز برابر با همین مقدار یعنی ۱.۱ میلیارد مترمکعب در فصل سرد تخمین زده شده است. (در سال ۱۳۹۹).

طبیعتاً هر مورد کاهش تولید منجر به تبعاتی می‌شود؛ به طور مثال کاهش تولیدات پتروشیمی که حدود ۱۰ درصد گاز کشور را مصرف می‌کنند و سال گذشته حدود ۱۴ میلیارد دلار ارز در سامانه نیما عرضه کرد موجب کاهش درآمد ارزی می‌شود و یا کاهش تولید سیمان و فولاد منجر به کاهش ساخت مسکن و اخلاط در برنامه سالیانه مسکن و آسیب به سایر صنایع می‌شود.

همچنین کاهش تولید این صنایع می‌تواند موجب منفی شدن سهام آنان و متضرر شدن سهامداران و مردم به شکل دیگری شود.

محمدجواد ساکت کارشناس اقتصاد انرژی در گفتگو با [خبرنگار مهر](#) در پاسخ به این پرسش که تراز منفی گاز و قطعی احتمالی آن چه تأثیری بر وضعیت شرکت‌های بورسی و غیربورسی می‌گذارد، عنوان کرد: «در وضعیتی که تراز گاز منفی است، مانند سال‌های قبل، اولویت قطعی گاز با صنایع است و در این صورت قطعاً شاهد کاهش تولید و فروش و افزایش زیان‌دهی آن‌ها خواهیم بود. این اتفاق، به علت در دسترس بودن صورت‌های مالی، برای شرکت‌های بورسی قابل مشاهده‌تر و ملموس‌تر

از شرکت‌های غیربورسی خواهد بود. با توجه به اینکه بخش عمده‌ای از سهامداران شرکت‌های بورسی مردم هستند، این زیان می‌تواند مستقیماً متوجه آن‌ها شود.»

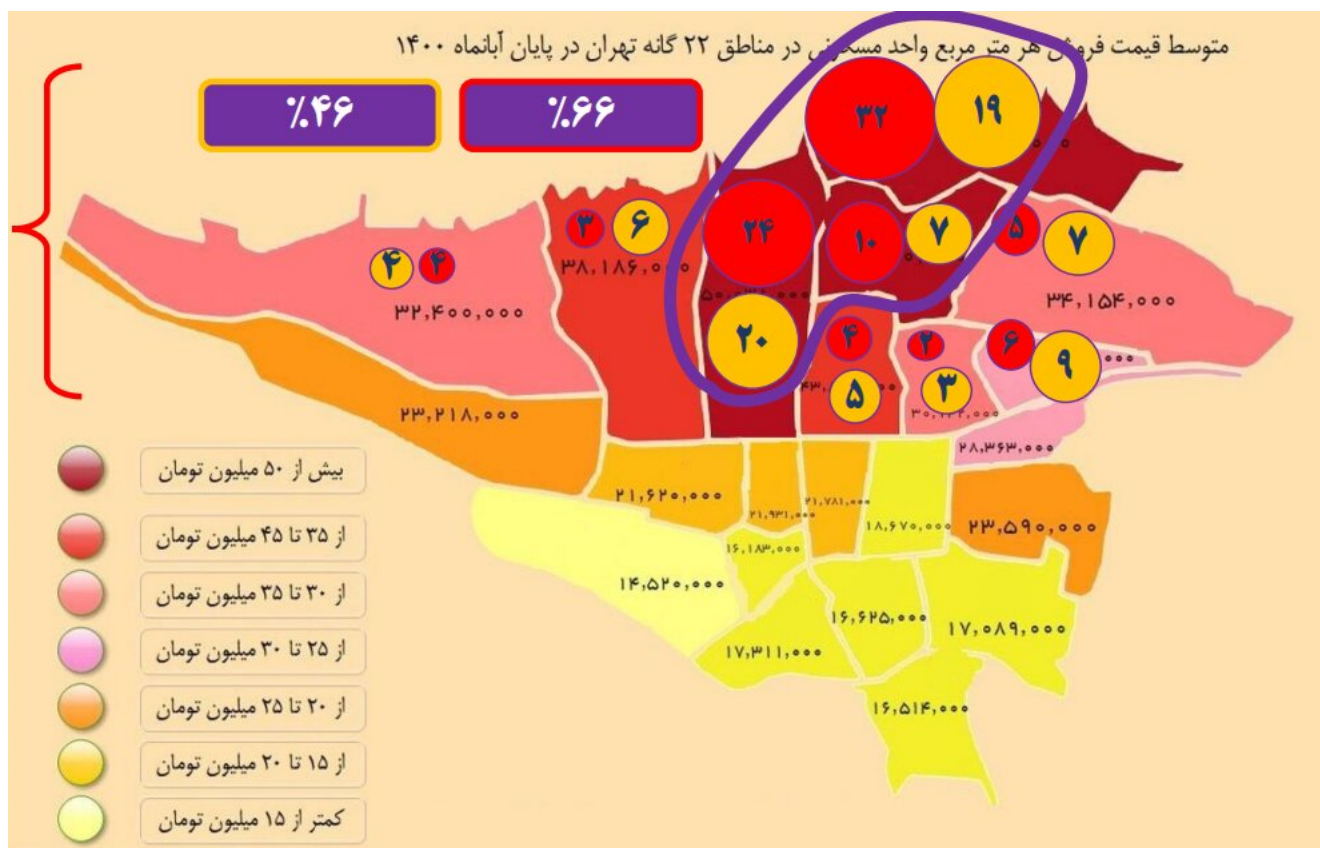
ساکت در خصوص واکنش احتمالی شرکت‌ها به این وضعیت گفت: «شرکت‌ها چاره‌ای جز نظاره‌گر بودن نخواهند داشت و بسته به نحوه وابستگی فعالیتشان به گاز حتی ممکن است، این اختلال منجر به تعدیل نیروی این صنایع یا در مراحل حادث‌تر تعطیلی آن‌ها شود.»

زیان صنایع ناشی از مصرف خارج از الگوی ۳ درصد مشترکین

به بیان دقیق‌تر گازی که می‌توانست زیرساخت صنعتی کشور باشد و ضمن تولید ثروت زمینه افزایش درآمد دولت، افزایش اشتغال و رشد اقتصادی را فراهم آورد، در خانه‌ها سوزانده می‌شود.

نکته قابل توجه این است که گاز داده شده به بخش خانگی، در یک سطح مشخص مصرف نشده، و مصرف کنندگان الگوهای مختلفی را از کم مصرف تا پرمصرف نشان داده اند. یعنی عمده مردم کشور کم مصرف هستند. حال آنکه تنها کمتر از ۳ درصد از مردم الگوی بسیار پرمصرفی در زمستان داشته اند.

به عنوان مثال ۹۰ درصد از مشترکین پرمصرف تهران، در مناطق مرفه زندگی می‌کنند. به شکل دقیق‌تر سهم ساکنین مناطق یک تا سه شهر تهران از مشترکین پرمصرف به تنهایی ۶۶ درصد است. بدین ترتیب می‌توان ادعا کرد که عمده مشترکین پرمصرف از قشر مرفه جامعه هستند. (در شکل زیر نسبت قیمت واحدهای شهری در تهران و مصرف گاز آنان نشان داده شده است)

این طبقه پرمصرف، در فصل سرد، بیش از ۷.۵ درصد از گاز خانگی را، معادل با ۳ میلیارد مترمکعب به مصرف می‌رسانند. به بیان دیگر این ۳ درصد سرانه مصرفی ۵ تا ۶ برابر بیشتر از مشترکین عمده ی کم مصرف را به ثبت رسانده اند.

محاسبات نشان می‌دهد، در صورتی که این قشر اقلیت پرمصرف، مصرف خود را بهینه کرده، و نه به حیطة کم مصرف‌ها، که صرفاً به حوزه میانه مصرف (پله هفتم) برسانند، بیش از ۱ میلیارد متر مکعب در فصل سرد صرفه جویی خواهد شد.

این مقدار، برابر با گاز مورد نیاز برای صنایع پتروشیمی و فولاد، یا صنعت سیمان، در فصل زمستان است. به عبارت دقیق‌تر، زیانی که این صنایع در ازای قطع گاز متحمل می‌شوند، به نوعی ناشی از الگوی خارج از قاعده‌ی اقلیت پرمصرفین است.

کارشناسان معتقدند اصلاح تعرفه‌های قیمتی گاز و غیر یارانه‌ای کردن مصرف گاز در پله‌های پر مصرف، مؤثرترین و سریع‌ترین راه برای کنترل مصرف بی‌رویه و بهینه‌سازی مصرف است، هرچند که در کنار آن نباید از راه‌های غیر قیمتی بهینه‌سازی مصرف و افزایش تولید غفلت کرد.